

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 21.12.2005
KOM(2005) 675 wersja ostateczna

**SPRAWOZDANIE KOMISJI
DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO**

**Drugie sprawozdanie dotyczące stosowania dyrektywy Rady 93/7/EWG w sprawie
zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa
Członkowskiego**

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	3
2.	Ramy ogólne	3
3.	Pierwsze sprawozdanie dokonujące przeglądu stosowania dyrektywy 93/7/EWG (1993-1998).....	4
3.1.	Wnioski z pierwszego sprawozdania	4
3.2.	Odpowiedź Instytucji	4
4.	Działania podjęte w odpowiedzi na pierwsze sprawozdanie	5
4.1.	Zmiana legislacyjna: dyrektywa 2001/38/WE	5
4.2.	Przygotowanie 10 nowych Państw Członkowskich do przystąpienia	5
4.3.	Wkład w poprawę ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego: badania nad identyfikacją dóbr kultury	5
4.4.	Poprawa współpracy administracyjnej: przyjęcie wytycznych.....	6
5.	Wykonywanie dyrektywy w latach 1999-2003	6
5.1.	Treść sprawozdań Państw Członkowskich z wykonania dyrektywy	6
5.2.	Ocena wykonania dyrektywy	7
5.2.1.	<i>Współpraca i wymiana informacji między władzami</i>	8
5.2.2.	<i>Postępowanie o zwrot</i>	8
5.2.3.	<i>Ochrona dóbr kultury</i>	9
6.	Wnioski	9
6.1.	Poprawa współpracy i wymiany informacji między Państwami Członkowskimi	9
6.2.	Wydłużenie czasu trwania postępowania o zwrot	10
6.3.	Utrzymanie progów finansowych	10
6.4.	Częstotliwość sporządzania sprawozdania	10
6.5.	Odwołanie się do Komitetu Doradczego ds. Dóbr Kultury	10

1. WSTĘP

Dyrektywa Rady 93/7/EWG, przyjęta dnia 15 marca 1993 r.¹, ustanawia mechanizmy współpracy między władzami krajowymi i sądową procedurę zwrotu dóbr kultury, w przypadku gdy zostały one wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego.

Artykuł 16 ust. 2 dyrektywy stanowi, że Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu co trzy lata sprawozdanie dokonujące przeglądu jej stosowania.

Niniejszy dokument to drugie sprawozdanie dokonujące przeglądu stosowania dyrektywy i dotyczy lat 1999-2003. Dokonuje ono przeglądu stosowania dyrektywy w 15 Państwach Członkowskich. Pierwsze sprawozdanie obejmowało lata 1993-1998².

2. RAMY OGÓLNE

Dobra kultury podlegają na szczeblu wspólnotowym postanowieniom Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (zwanego dalej „Traktatem WE”), a w szczególności postanowieniom dotyczącym swobodnego przepływu towarów. Zwłaszcza art. 28 i 29 Traktatu WE zakazują stosowania środków o skutku równoważnym z ograniczeniami ilościowymi w przywozie lub wywozie.

Jednakże art. 30 określa, że art. 28 i 29 Traktatu WE nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych w szczególności „względami ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej”. Wymienione zakazy lub ograniczenia powinny, w celu ich akceptacji, być każdorazowo konieczne i proporcjonalne do zamierzonego celu i, w konsekwencji, nie stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytego ograniczenia między Państwami Członkowskimi.

Dyrektywa 93/7/EWG stanowi, w tym kontekście, działanie wspierające rynek wewnętrzny, dążące do pogodzenia funkcjonowania rynku wewnętrznego z gwarancją dla Państw Członkowskich zapewnienia ochrony dóbr kultury, posiadających status narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej, zgodnie z art. 30 Traktatu WE.

Dyrektywa nie ma na celu walki z nielegalnym obrotem dobrami kultury. Nie określa również sposobu, w jaki Państwa Członkowskie mogą wykorzystać art. 30 Traktatu WE. Również na mocy tego artykułu Państwa Członkowskie zachowują prawo do określenia swoich

¹ Dyrektywa Rady 93/7/EWG z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego, Dz.U. L 74 z 27.3.1993, str. 74, zmieniona dyrektywą 96/100/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lutego 1997 r., Dz.U. L 60 z 1.3.1997, str. 59, oraz dyrektywą 2001/38/WE z dnia 5 czerwca 2001 r., Dz.U. L 187 z 10.7.2001, str. 43.

² Sprawozdanie Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3911/92 w sprawie wywozu dóbr kultury oraz dyrektywy Rady 93/7/EWG w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego, COM (2000)325 wersja ostateczna z dnia 25 maja 2000 r.

narodowych dóbr kultury i możliwość ustanowienia przepisów krajowych niezbędnych dla zapewnienia ich ochrony.

3. PIERWSZE SPRAWOZDANIE DOKONUJĄCE PRZEGLĄDU STOSOWANIA DYREKTYWY 93/7/EWG (1993-1998)

3.1. Wnioski z pierwszego sprawozdania

Pierwsze sprawozdanie³ stwierdziło długi okres transpozycji dyrektywy do prawa krajowego i, w konsekwencji, opóźnienie jej wykonania. Okres faktycznego stosowania dyrektywy został więc uznany za niewystarczający dla oceny jej skuteczności.

Sprawozdanie podkreśliło, że Państwa Członkowskie uznały dyrektywę za niezbędną i użyteczną dla ochrony dziedzictwa kulturowego. Większość Państw Członkowskich uważała, że wspólnotowe ramy prawne stworzone przez dyrektywę były wystarczające, nawet jeżeli niektóre z nich pragnęłyby je modyfikować. I tak, Włochy były zdania, że okres przedawnienia powinien być wydłużony z jednego roku do trzech lat, a Holandia proponowała rozszerzenie prawa do wszczęcia postępowania o zwrot o osoby prywatne.

Jednakże w sprawozdaniu stwierdzono, że współpraca między władzami na szczeblu krajowym i wspólnotowym nie przybrała w praktyce konkretnych form. Większość Państw Członkowskich opowiedziała się zatem za poprawą tej współpracy. W sprawozdaniu zaznaczono ponadto zamiar poprawy identyfikacji dóbr kultury, biorąc pod uwagę brak informacji na temat dóbr kultury wyprowadzanych niezgodnie z prawem z terytorium Państw Członkowskich.

3.2. Odpowiedź Instytucji

Odpowiedzi Parlamentu Europejskiego i Rady sugerowały wprowadzenie poprawek do dyrektywy.

W przyjętej rezolucji⁴ Parlament Europejski ocenił, że Unia Europejska powinna, w ramach posiadanych kompetencji, przyznać wzmożone znaczenie walce z nielegalnym obrotem dobrami kultury, oraz że Komisja powinna odegrać na tym polu zasadniczą rolę. Parlament wnosił w szczególności o:

- zmianę okresu przedawnienia, wynoszącego jeden rok, ustalonego w dyrektywie 93/7/EWG,
- zorganizowanie w 15 Państwach Członkowskich, jak również 10 państwach kandydujących do przystąpienia, kampanii uczulającej opinię publiczną na szkody wynikające z nielegalnego obrotu dobrami kultury,
- opracowanie pełnych i jawnych list dóbr stanowiących własność instytucji, fundacji, organizacji publicznych i prywatnych, oraz

³ Patrz przypis 2.

⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 czerwca 2001 r. w sprawie sprawozdania Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3911/92 w sprawie wywozu dóbr kultury oraz dyrektywy Rady 93/7/EWG w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego, Dz.U. C 53 E z 28.2.2002, str. 125, pkt 7.

- zredagowanie Zielonej Księgi na temat nielegalnego obrotu dobrami kultury i opracowanie konkretnych propozycji na szczeblu wspólnotowym, mających na celu zwalczanie tego zjawiska.

Przedmiotem sprawozdania było wyłącznie wykonanie dyrektywy, nie dotyczyło ono działań podjętych w związku z trzema ostatnimi wyżej wymienionymi wnioskami.

W rezolucji⁵ Rada zachęcała Państwa Członkowskie do maksymalnego wykorzystania możliwości ochrony, jakie daje dyrektywa, w szczególności w drodze wzmocnienia współpracy administracyjnej. Zachęcała Komisję do:

- dalszej realizacji zaproponowanych oraz, w razie konieczności, do opracowywania nowych inicjatyw, w celu zwiększenia swej roli w ochronie dziedzictwa kulturowego Państw Członkowskich i funkcjonowaniu dyrektywy, oraz
- zwrócenia szczególnej uwagi na utworzenie struktur i zdolności administracyjnych w nowych Państwach Członkowskich, odpowiedzialnych za ochronę nowych zewnętrznych granic Unii Europejskiej.

4. DZIAŁANIA PODJĘTE W ODPOWIEDZI NA PIERWSZE SPRAWOZDANIE

4.1. Zmiana legislacyjna: dyrektywa 2001/38/WE

Dyrektywa 2001/38/WE⁶, w wersji z pierwszego sprawozdania, zmienia Załącznik do dyrektywy 93/7/EWG, w celu dostosowania, od dnia 1 stycznia 2002 r., kwot w walutach krajowych do euro i zastąpienia odniesienia do wartości 0 (zero) progów finansowych określeniem „niezależnie od wartości”. Dyrektywę transponowały wszystkie Państwa Członkowskie.

4.2. Przygotowanie 10 nowych Państw Członkowskich do przystąpienia

Komisja zbadała projekty działań krajowych dotyczące transponowania dyrektywy w 10 nowych Państwach Członkowskich. Udzieliła również koniecznej pomocy technicznej, mającej na celu ułatwienie prawidłowego transponowania dyrektywy w narzuconych terminach. W roku 2004 Komisja wszczęła jednakże postępowania o naruszenie prawa wspólnotowego wobec niektórych Państw Członkowskich, w związku z brakiem powiadomienia o działaniach krajowych podjętych w celu transponowania dyrektywy do prawa krajowego.

4.3. Wkład w poprawę ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego: badania nad identyfikacją dóbr kultury

Głównym celem tego badania, sfinalizowanego pod koniec 2004 roku, było sprawdzenie struktur i mechanizmów rozpowszechniania informacji wprowadzonych w Państwach

⁵ Rezolucja Rady z dnia 21 stycznia 2002 r. w sprawie sprawozdania Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3911/92 w sprawie wywozu dóbr kultury oraz dyrektywy Rady nr 93/7/EWG w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego, Dz.U. C 32 z 5.2.2002, str. 3.

⁶ Dyrektywa 2001/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 czerwca 2001 r., Dz.U. L 187 z 10.7.2001, str.43.

Członkowskich w celu zbierania, przekazywania i wymiany informacji na temat dóbr kultury określonych w Załączniku do dyrektywy⁷.

Badanie wykazało, że system ochrony dziedzictwa kulturowego każdego z Państw Członkowskich składa się z części centralnej, którą stanowią narodowe dobra kultury, niemogące definitywnie opuszczać terytorium kraju, z części drugiej, skupiającej dobra kultury wymagające zezwolenia danego państwa w celu transferu, oraz z części trzeciej, którą tworzą dobra dopuszczone do swobodnego i niekontrolowanego przepływu, w związku z ich mniejszym znaczeniem dla kultury. Badanie kończy się stwierdzeniem, że identyfikacja jest zagwarantowana jedynie dla dóbr należących do części centralnej, w mniejszym stopniu dla dóbr kultury części drugiej, które przemieszczają się na podstawie zezwolenia na wywóz.

W celu polepszenia identyfikacji dóbr kultury w Europie podczas ich transferu między Państwami Członkowskimi, badanie zaleca podjęcie poniższych działań:

- przyjęcie jednolitego wzoru zezwolenia na transfer dóbr kultury na terytorium Wspólnoty;
- stworzenie na szczeblu europejskim bazy danych dotyczących zezwoleń na ich transfer i na wywóz do krajów trzecich;
- wprowadzenie skutecznych systemów oznaczania dóbr kultury oraz utworzenie sieci opartej na systematycznych spotkaniach i wykorzystaniu powszechnie dostępnych narzędzi technicznych dla wzmocnienia współpracy uprawnionych władz Państw Członkowskich⁸.

4.4. Poprawa współpracy administracyjnej: przyjęcie wytycznych

Komitet Doradczy ds. Dóbr Kultury określony w art. 17 dyrektywy przyjął wytyczne mające na celu poprawę i wzmocnienie współpracy administracyjnej między właściwymi władzami przez stworzenie sieci kontaktów i wymiany informacji⁹. Dostarczają one zainteresowanym instytucjom i osobom wszelkich użytecznych informacji na temat istnienia instrumentów wspólnotowych regulujących wywóz dóbr kultury do krajów trzecich, jak również zwrotu dóbr wyprawionych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego.

5. WYKONYWANIE DYREKTYWY W LATACH 1999-2003

5.1. Treść sprawozdań Państw Członkowskich z wykonania dyrektywy

Wobec braku sprawozdań z wykonania dyrektywy, które Państwa Członkowskie są zobowiązane przekazywać na mocy art. 16 dyrektywy, Komisja skierowała do Państw Członkowskich w lutym 2004 roku kwestionariusz, którego zadaniem było ułatwienie porównania danych przedstawionych przez Państwa Członkowskie. Wszystkie Państwa wypełniły i odesłały kwestionariusz, choć konieczne były wielokrotne wezwania, a ostatnia odpowiedź nadeszła w marcu 2005 roku. Następnie w marcu 2005 roku do władz centralnych, odpowiedzialnych za wykonanie dyrektywy, skierowano kwestionariusz uzupełniający. Do

⁷ http://europa.eu.int/comm/enterprise/regulation/inst_sp/dir937_en.htm

⁸ Zalecenie to spowodowało już w ramach 6 ramowego programu badań (2002-2006) zatwierdzenie pierwszego projektu badawczego. W chwili redagowania niniejszego sprawozdania przygotowywano nowe wezwanie do składania propozycji projektów badawczych, związanych z zadaniami mającymi na celu w szczególności ułatwienie potwierdzania autentyczności i poprawę identyfikacji i oznaczania dóbr kultury.

⁹ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/customs_controls/cultural_goods/index_en.htm. W chwili redagowania niniejszego sprawozdania wytyczne były aktualizowane.

końca września 2005 roku cztery Państwa nie odpowiedziały na drugi kwestionariusz (Francja, Luksemburg, Holandia i Austria).

Zdaniem Państw Członkowskich dyrektywa jest użytecznym instrumentem zwrotu narodowych dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium Państwa Członkowskiego od 1993 roku. Udzielone odpowiedzi wykazują jednak:

- rzadkie stosowanie dyrektywy,
- niewystarczającą współpracę między właściwymi władzami na szczeblu wspólnotowym,
- brak dostępnych danych w posiadaniu władz centralnych odnośnie do konkretnego wykonania dyrektywy.

Dane statystyczne dotyczące zastosowania art. 4 i 5 dyrektywy 93/7/EWG, przekazane Komisji przez Państwa Członkowskie, znajdują się w Załączniku. W sumie, odnotowano pięć faktycznych zwrotów dóbr kultury w wyniku współpracy między władzami krajowymi, bez uciekania się do procedury sądowej określonej w dyrektywie 93/7/EWG. Dwie inne procedury zwrotu, rozpoczęte w omawianym okresie, nie zostały jeszcze zamknięte.

Ponadto, przekazano dwanaście wniosków o poszukiwanie dóbr kultury i dziewięć powiadomień o znalezieniu dóbr kultury na terytorium Państw Członkowskich. Odnośnie do wniosków o sprawdzenie, Holandia odnotowała osiem przypadków, pochodzących z sześciu Państw Członkowskich. Austria wymienia tylko jeden przypadek.

Niemcy i Portugalia informują, że podjęły konieczne działania na rzecz zabezpieczenia materialnego dóbr kultury. Włochy zaznaczają, że Francja i Niemcy podjęły działania tymczasowe na ich rzecz, mające na celu zapobieżenie wyłączeniu dóbr kultury spod procedury zwrotu. Wspomniane Państwa Członkowskie nie potwierdziły tej informacji.

Państwa Członkowskie zgłosiły ponadto trzy postępowania o zwrot na mocy art. 5 dyrektywy. Dwa z nich zostały wszczęte przez Grecję a jedno przez Francję.

Niektóre Państwa Członkowskie, jak Niemcy i Holandia, usprawiedliwiają znikome wykonanie dyrektywy nieznaną przepisów krajowych, transponujących dyrektywę, przez prokuraturę i organy policji. Inne, jak Hiszpania, oceniają, że termin na przeprowadzenie postępowania o zwrot jest zbyt krótki, z czego wynika częstszy wybór postępowania cywilnego przed sądem.

Wreszcie niektóre Państwa Członkowskie uznają konieczność zmiany okresu, za który sporządzane są sprawozdania. Irlandia opowiada się za corocznym opracowywaniem sprawozdania, podczas gdy Dania i Belgia sugerują wydłużenie tego okresu do 5, a nawet 10 lat.

5.2. Ocena wykonania dyrektywy

Komisja stwierdza, w świetle informacji zawartych w sprawozdaniach krajowych, bardzo małą liczbę przypadków stosowania art. 4 i 5. Niemniej jednak trudno jest ocenić, czy liczba ta odpowiada rzeczywistej liczbie przypadków ich zastosowania, ponieważ Komisja zetknęła się z problemami w zakresie porównania danych przekazanych przez Państwa

Członkowskie¹⁰. Zdarza się faktycznie, że Państwo Członkowskie zgłasza, że nigdy nie otrzymało wniosku o poszukiwanie lub powiadomienia o odnalezieniu przedmiotu, podczas gdy inne Państwo Członkowskie potwierdza, że mu takie przekazało. Wymieniona mała liczba zastosowania dyrektywy może ponadto wynikać z faktu, że:

- dobra kultury wywiezione w sposób niezgodny z prawem z danego państwa pojawiają się ponownie dopiero po średnio 20 – 30 latach,
- dyrektywa ma zastosowanie jedynie do narodowych dóbr kultury wymienionych w załączniku do niej.

5.2.1. Współpraca i wymiana informacji między władzami

Z odpowiedzi przesłanych przez Państwa Członkowskie wynika, że, biorąc pod uwagę małą liczbę odnotowanych przypadków, współpraca administracyjna i konsultacje między władzami centralnymi nie były często stosowane w praktyce.

W związku z tym, niektóre Państwa Członkowskie, jak Belgia i Niemcy, zgłaszają istnienie luk w zbieraniu i przekazywaniu informacji, zarówno między Państwami Członkowskimi jak i wewnątrz tych Państw.

W każdym razie okazuje się, że informacja na temat działań podejmowanych w ramach art. 4 dyrektywy nie jest przekazywana w sposób wystarczający przez zainteresowane instytucje do władz centralnych, odpowiedzialnych za stosowanie dyrektywy. W związku z tym, władze centralne opowiadają się za poprawą wymiany informacji, zarówno na szczeblu krajowym, jak i między Państwami Członkowskimi, w celu wyeliminowania przeszkód w skutecznym stosowaniu dyrektywy.

Dania, Francja, Hiszpania, Włochy, Portugalia i Wielka Brytania podkreślają wyniki uzyskane dzięki należytemu porozumieniu między ich właściwymi władzami, zajmującymi się stosowaniem dyrektywy, zarzucając za to innym władzom centralnym małą chęć współpracy.

Informacje od Państw Członkowskich, dotyczące współpracy między różnymi władzami krajowymi zajmującymi się dobrami kultury (instytucje kulturalne, urzędy celne, policja i wymiar sprawiedliwości), ukazują różnorodność sytuacji w zależności od kraju. I tak, zgodnie z doświadczeniami Portugalii, Irlandii, Francji, Belgii, Włoch i Wielkiej Brytanii, istnienie grupy roboczej, skupiającej zainteresowane służby w celu wymiany informacji i dobrych praktyk, wydaje się korzystne.

5.2.2. Postępowanie o zwrot

W latach 1999-2003 Państwa Członkowskie wszczęły trzy postępowania o zwrot na mocy art. 5. Były to dwa postępowania wszczęte przez Grecję przeciwko Niemcom i jedno postępowanie Francji przeciwko Belgii.

Mała liczba tych postępowań może być tłumaczona faktem, że samo istnienie postępowania sądowego wpływa pozytywnie na poszukiwanie rozwiązań polubownych, poza sądami. Z odpowiedzi Państw Członkowskich nie wynika jednak konkretna liczba zwrotów dokonanych

¹⁰ Uwzględniając te problemy, Komisja przedłożyła władzom centralnym 15 Państw Członkowskich zamieszczone w Załączniku tabele, w celu ich zatwierdzenia.

w drodze polubownej w wyniku zastosowania dyrektywy. Niektóre Państwa Członkowskie (Grecja, Hiszpania, Francja, Holandia) wolą jednak uciekać się do innych środków prawnych w celu odzyskania dóbr kultury, w związku z uznawanymi za zbyt ograniczające warunkami prowadzenia postępowania o zwrot (wyprowadzenie niezgodne z prawem od 1993 roku i/lub roczny okres przedawnienia).

Ponadto, w świetle przekazanych danych, należy wyciągnąć wniosek, że przepisy art. 6 ustanawiającego wymianę informacji między Państwami Członkowskimi w trakcie prowadzenia postępowania o zwrot nie były stosowane.

5.2.3. Ochrona dóbr kultury

Ustanowiony dyrektywą system zwrotu dóbr kultury ma zapewnić ochronę dziedzictwa kulturowego Państw Członkowskich.

Państwa Członkowskie są zgodne co do faktu, że, nawet jeżeli dyrektywa ma charakter zapobiegawczy w celu zachowania dziedzictwa, nie stanowi instrumentu walki z nielegalnym obrotem dobrami kultury. Ponadto dyrektywa nie ma na celu uregulowania swobodnego przepływu dóbr kultury. W związku z tym, jej skuteczność nie może być oceniana w zależności od przyczynienia się do walki z nielegalnym obrotem dobrami kultury.

Niemniej jednak, uwzględniając zainteresowanie Państw Członkowskich oraz instytucji wspólnotowych czynnym kontynuowaniem walki z nielegalnym obrotem dobrami kultury, Komisja ocenia, że należałoby szczegółowo przeanalizować zalecenia dotyczące identyfikacji dóbr kultury. Nawet jeżeli wnioski z badania wychodzą poza zakres stosowania dyrektywy, Komisja uważa, że Komitet Doradczy ds. Dóbr Kultury gromadzi stosowne ekspertyzy pozwalające na rozpoczęcie takiej debaty.

W ślad za wnioskiem Parlamentu Europejskiego przedstawionym w jego rezolucji¹¹, Komisja rozważa stosowność przedstawienia komunikatu na temat przepływu dóbr kultury w ramach Unii, zawierającego w szczególności informacje o sytuacji w poszczególnych Państwach Członkowskich.

6. WNIOSKI

6.1. Poprawa współpracy i wymiany informacji między Państwami Członkowskimi

Ocena stosowania dyrektywy 93/7/EWG w latach 1999-2003 ukazuje luki we współpracy administracyjnej i konsultacji między Państwami Członkowskimi, które stanowią podstawowe warunki ochrony i obrony dziedzictwa kulturowego Państw Członkowskich.

Chcąc zaradzić tej sytuacji, Komisja planuje przeprowadzenie badania w zakresie wdrażania zaleceń wytycznych na rzecz poprawy współpracy administracyjnej. Badanie to pozwoli na podsumowanie wprowadzenia tych wytycznych w życie i ocenę ich adekwatności w stosunku do rzeczywistych potrzeb. Komisja ocenia, że konieczne jest promowanie w sposób ukierunkowany, zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym, działań mających na celu wypełnienie braków we współpracy, w celu zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania wspólnotowego systemu ochrony dóbr kultury i sprzyjania wykonaniu

¹¹ Patrz przypis 4.

dyrektywy 93/7/EWG. Niektóre Państwa Członkowskie, takie jak Hiszpania i Niemcy, opowiadają się z tego względu za stworzeniem procedury stosowania art. 4 dyrektywy, pod warunkiem że procedura ta przyczyni się do poprawy współpracy administracyjnej między Państwami Członkowskimi, nie wprowadzając komplikacji biurokratycznych. Dania, na przykład, ocenia, że ważne jest posiadanie wystarczającego okresu na udzielenie odpowiedzi na wnioski o współpracę. Inne Państwa Członkowskie nie wydają się popierać wspólnej procedury. Komisja uznaje za przedwczesne wyciąganie wniosków na tym etapie.

6.2. Wydłużenie czasu trwania postępowania o zwrot

Państwa Członkowskie oceniają, że okres jednego roku na przeprowadzenie postępowania o zwrot jest niewystarczający. Opowiadają się za wydłużeniem tego okresu do trzech lat. Wniosek ten został już przedstawiony przy okazji pierwszego sprawozdania.

Z zastrzeżeniem konsultacji, jakie należałoby przeprowadzić w ramach Komitetu Doradczego ds. Dóbr Kultury, zmiana art. 7 ust. 1 dyrektywy mogłaby być planowana, w celu rozszerzenia okresu przedawnienia do 3 lat od dnia, w którym Państwo wnioskujące знаło miejsce, w którym znajduje się dobro i tożsamość jego posiadacza lub użytkownika.

6.3. Utrzymanie progów finansowych

Dyrektywa przewiduje, że Rada, na wniosek Komisji, przeprowadza co trzy lata badanie i, jeżeli zachodzi taka potrzeba, aktualizację kwot progów finansowych określonych w Załączniku do dyrektywy, w zależności od wskaźników ekonomicznych i monetarnych Wspólnoty.

Odpowiedzi przekazane przez Państwa Członkowskie w trakcie opracowywania tego sprawozdania nie są jednomyślne. Niektóre Państwa Członkowskie, jak Hiszpania, Austria i Szwecja, oceniają, że progi te są zbyt wysokie i nie pozwalają na zapewnienie wystarczającej ochrony. Inne, jak Wielka Brytania, opowiadają się za podniesieniem tych progów, w celu ograniczenia listy dóbr kultury objętych dyrektywą 93/7/EWG. Komisja, biorąc pod uwagę, że różnice w podejściu, wykazane już w pierwszym sprawozdaniu, utrzymują się, nie zamierza na tym etapie proponować aktualizacji tych progów.

6.4. Częstotliwość sporządzania sprawozdania

Komisja ocenia, biorąc pod uwagę trudności w otrzymaniu informacji ze strony Państw Członkowskich na temat stosowania dyrektywy i ograniczoną ilość przypadków zastosowania art. 4 i 5, że nie jest konieczne utrzymanie określonego w art. 16 obowiązku sporządzania sprawozdania co trzy lata.

6.5. Odwołanie się do Komitetu Doradczego ds. Dóbr Kultury

Komisja zamierza przedłożyć Komitetowi wymienione wyżej kwestie.

* * *

- Komisja zachęca Parlament Europejski, Radę i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny do przyjęcia do wiadomości niniejszego sprawozdania.
- W świetle niniejszego sprawozdania, Komisja skonsultuje się z Komitetem Doradczym ds. Dóbr Kultury odnośnie do propozycji zmian dyrektywy 93/7/EWG dotyczących czasu trwania postępowania o zwrot i częstotliwości sprawozdań.

ANNEXE

Tableaux des restitutions, des actions en restitution et des actions de coopération administrative entre les Etats membres de 1999 à 2003¹²

- **Récapitulatif des restitutions (toutes à l'amiable en dehors de la procédure de restitution juridictionnelle)**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Objet
2003	Royaume uni	Portugal	Manuscrits d'archives du XVIII siècle
?	Royaume uni	Suède	Livres
2001	Portugal	Espagne	Peinture « Romany» de Frederico Madrazo Kuntz
2000	Pays-Bas	Autriche	Tableau
2003	Pays-Bas	Royaume uni	Manuscrits

- **Récapitulatif des négociations en vue de la restitution à l'amiable**

Année	Etat restituant	Etat requérant	Résultat
?	Allemagne	Italie	En cours
2002	Pays-Bas	Italie	En cours (cuirasse)

- **Récapitulatif des demandes de restitution introduites (article 5 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Objet
2002	Grèce	Allemagne	438 antiquités d'origine grecque
2003	Grèce	Allemagne	13 antiquités d'origine grecque
2003	France	Belgique	Archives publiques (33.000 documents)

- **Demande de recherche d'objet (article 4, 1 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Requérant	Requis	Résultat
2003	Pays-Bas	Royaume Uni	Suite un accord entre les parties, les objets ont été renvoyés aux Pays-Bas sans besoin d'appliquer la directive
2003	Allemagne	Royaume uni	La sortie d'Allemagne n'était pas

¹² Source / Mesures communiquées par les autorités centrales chargées de l'application de la Directive 93/7/CEE à la Commission européenne

			illicite
2003	Allemagne (Peinture de Degas)	Autriche	Aucun résultat. Le tableau n'est pas connu en Autriche
2001	Autriche (Diplôme militaire romain)	Allemagne	Aucun résultat, faute d'intervention des autorités
1999 2000	Italie (2)	Pays-Bas	Réglé en dehors du cadre de la directive
?	Italie	Allemagne	En cours
?	Portugal	Espagne	En cours
?	Espagne	Allemagne	Sans succès (Tableau de Bernardo Belotto)
?	Grèce (2)	Allemagne	Saisie des objets
?	Italie	Pays-Bas	?

• **Notifications de découverte d'objet (article 4, 2 de la directive 93/7/CEE)**

Année	Etat notifiant	Etat notifié	Résultat
2003	Royaume uni	France	Les autorités françaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation
2001 (1) 2003 (2)	Royaume-Uni (3)	Portugal	Dans deux cas, les autorités portugaises ont accordé une autorisation avec effet rétroactif et les autorités britanniques ont pu accorder la licence d'exportation. Dans l'autre cas, le bien culturel a été renvoyé au Portugal sur une base volontaire, suite à l'intermédiation des autorités britanniques entre le possesseur et les autorités portugaises.
2003	Allemagne (objets grecs)	Autriche	Sans résultat : Renonciation à la restitution faute des conditions
1999	Italie (Reliefs gotiques)	Autriche	Sans résultat : l'origine n'a pas pu être déterminé
1999	Autriche	Italie	?
?	Espagne	Italie	En cours
2002	France	Grèce	Interdiction de la vente

ANNEX

Tables showing returns and instances of administrative cooperation between Member States 1999-2003¹³

- List of returns (all amicable settlements outside the legal return procedure)**

Year	Returning State	Requesting State	Object
2003	UK	Portugal	Archive of Manuscripts from the 18th century
?	UK	Sweden	Books
2001	Portugal	Spain	Painting “Romany” of Frederico Madrazo Kuntz
2000	Netherlands	Austria	Painting
2003	UK	Netherlands	Manuscripts

- Summary of ongoing requests for return**

Year	Returning State	Requesting State	Result
?	Germany	Italy	ongoing
2002	Netherlands	Italy	ongoing (armour)

- List of legal return procedures (article 5 of directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Object
2002	Greece	Germany	438 antiquities of Greek origin
2003	Greece	Germany	13 antiquities of Greek origin
2003	France	Belgium	Public archives (33.000 documents)

- List of requests for search (article 4, 1 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Requesting State	Requested State	Result
2003	Netherlands	UK	Due to an agreement between the parties, the objects were returned to the Netherlands without the need to apply the Directive.
2003	Germany	UK	Removal from Germany was not unlawful.

¹³ Source / Mesures notified by the central authorities charged with the application of Directive 93/7/EEC to the European Commission.

2003	Germany (painting of Degas)	Austria	No result. The painting is not known in Austria.
2001	Austria (Latin military diploma)	Germany	No result for lack of intervention by the authorities.
1999 2000	Italy (2)	Netherlands	Resolved outside the ambit of the Directive.
?	Italy	Germany	Ongoing
?	Portugal	Spain	ongoing
?	Spain	Germany	Without success (Painting of Bernardo Belotto)
?	Greece (2)	Germany	Securing of the objects
?	Italy	Netherlands	?

• **Notifications of discoveries (Article 4, 2 of Directive 93/7/EEC)**

Year	Notifying State	Notified State	Result
2003	UK	France	The French authorities have granted retroactive authorisation and the British authorities have issued an export licence.
2001 (1) 2003 (2)	UK (3)	Portugal	In two cases the Portuguese authorities granted retroactive authorisation and the British authorities issued export licences. In the other case, the article has been sent back to Portugal on a voluntary basis following mediation by the British authorities between the holder and the Portuguese authorities.
2003	Germany (objects of Greek origin)	Austria	No result. Restitution abandoned for lack of conditions.
1999	Italy (gothic reliefs)	Austria	No result. Origin could not be determined. Item returned to owner.
1999	Austria	Italy	?
?	Spain	Italy	ongoing
2002	France	Greece	Prohibition of the sale

ANHANG

Tabellarische Übersicht über Rückgaben, Rückgabemaßnahmen und Zusammenarbeit im Verwaltungsbereich zwischen Mitgliedsstaaten 1999-2003¹⁴

- **Rückgaben (Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens)**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Objekt
2003	Vereinigtes Königreich	Portugal	Archiv von Manuskripten aus dem 18. Jahrhundert.
?	Vereinigtes Königreich	Schweden	Bücher
2001	Portugal	Spanien	Gemälde mit dem Titel "Romany" von Frederico Madrazo Kuntz
2000	Niederlande	Österreich	Gemälde
2003	Vereinigtes Königreich	Niederlande	Manuskripte

- **Liste der laufenden Verhandlungen, die auf eine Einigung außerhalb des Rückgabeverfahrens gerichtet sind**

Jahr	Ersuchter Mitgliedstaat	Ersuchender Mitgliedstaat	Ergebnis
?	Deutschland	Italien	laufend
2002	Niederlande	Italien	laufend (Harnisch)

- **Liste der eingeleiteten Rückgabeverfahren (Artikel 5 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersuchter Mitgliedstaat	Objekt
2002	Griechenland	Deutschland	438 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Griechenland	Deutschland	13 Antiquitäten griechischer Herkunft
2003	Frankreich	Belgien	Öffentliches Archiv (33.000 Dokumente)

¹⁴ Quelle: Maßnahmen, über die die für die Anwendung der Richtlinie 93/7/EWG zuständigen Behörden die Europäische Kommission benachrichtigt haben.

- **Anträge auf Nachforschung nach Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 1 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Ersuchender Mitgliedstaat	Ersuchter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Niederlande	Vereinigtes Königreich	Dank eines Abkommens zwischen den Parteien wurden die Kulturgüter in die Niederlande zurückgebracht, ohne die Richtlinie anwenden zu müssen.
2003	Deutschland	Vereinigtes Königreich	Verbringung aus Deutschland war nicht unrechtmäßig.
2003	Deutschland (Degas-Gemälde)	Österreich	Kein Ergebnis. Das Gemälde ist in Österreich unbekannt.
2001	Österreich (Römisches Militärzeugnis)	Deutschland	Kein Ergebnis, weil die Behörden nicht eingegriffen haben.
1999 2000	Italien (2)	Niederlande	Der Fall wurde außerhalb der Richtlinie gelöst.
?	Italien	Deutschland	laufend
?	Portugal	Spanien	laufend
?	Spanien	Deutschland	Ohne Erfolg (Gemälde von Bernardo Belotto)
?	Griechenland (2)	Deutschland	Sicherstellung der Kulturgüter
?	Italien	Niederlande	?

- **Notifizierung über das Auffinden von Kulturgütern (Artikel 4 Absatz 2 der Richtlinie 93/7/EWG)**

Jahr	Notifizierender Mitgliedstaat	Notifizierter Mitgliedstaat	Ergebnis
2003	Vereinigtes Königreich	Frankreich	Die französischen Behörden haben eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben eine Ausfuhrgenehmigung ausgestellt.
2001 (1) 2003 (2)	Vereinigtes Königreich (3)	Portugal	In zwei Fällen haben die portugiesischen Behörden eine rückwirkende Genehmigung erteilt und die britischen Behörden haben Ausfuhrgenehmigungen ausgestellt. Im dritten Fall wurde das Kulturgut auf freiwilliger Basis nach Portugal zurückgeschickt, nachdem die britischen Behörden zwischen dem

			Besitzer und den portugiesischen Behörden vermittelt haben.
2003	Deutschland (Kulturgüter griechischer Herkunft)	Österreich	Kein Ergebnis. Rückgabeverfahren wurde abgebrochen wegen mangelnder Bedingungen.
1999	Italien (gotische Reliefs)	Österreich	Kein Ergebnis. Die Herkunft der Gegenstände konnte nicht bestimmt werden.
1999	Österreich	Italien	?
?	Spanien	Italien	laufend
2002	Frankreich	Griechenland	Verkauf des Gegenstandes wurde verboten.